

GÜNÜN YORUMU

Ve-Be

AHMED RIZA BEY'İN 7.5.182 BİR ESERİ VE İNSAN ÖMRÜ AKTUEL

Uçdal Neşriyat, birkaç aya kadar, İttihad ve Terakki'nin kurucusu Ahmed Rıza Bey'in Paris'de yaşadığı sırada Fransızca olarak yazdığı Doğu-Batı çatışmasına ait son derece değerli bir eseri yayınlamaya hazırlanıyor. Gazetemizin Üçdal Neşriyat'la yakınlığının verdiği bir imkânla müsveddeleri görebildik. Tabii, önce, yazarın düşünce sağlamlığı, metodu ve en güvenilir kaynaklardan yararlanmaktaki gayreti dikkatimizi çekti, kısacası hayranlık duyduk.

Müsveddeleri okurken, ayrıca insan ömrü meselesi de zihnimize takıldı. Eserin dip notlarında kitapta adı geçen kral, imparator ve fikir adamlarının doğum ve ölüm tarihleri var. Bunlara dikkat edilince, ortalama 60-65 yıl yaşadıkları ortaya çıkıyor. Bu ortalamayı zamanımızın insan ömrü ortalamasıyla karşılaştırınca, arada hemen hiçbir fark olmadığı anlaşılıyor. Tıbdaki bunca ilerlemeye, tedâvi ve ilaçlardaki akıl durdurucu görünen buluşlara, nörolojinin şirürji ile birleşmesine ve geriatri adıyla bir ihtisas dalının devreye girmesine, psiko-somatik'in yeni sebepleri ortaya koymasına rağmen, ortalama insan ömrü aynı kalmış görünümü veriyor.

Bu değişmezlik üzerinde düşünüp hayâl kırıklığına uğramak üzereyken bir teselli imdada yetişiyor: Evvelce, belirli insan ömrü ortalaması yine belirli sayıda insanın, kral, imparator, emir, prens gibi sınırlı bir topluluğun tekelindeyken, bu tekel bozuluyor ve tıbbın hizmet alanının genişlemesiyle, belirli ömür ortalaması aşağı yukarı toplumun bütününe düzeyine yayılıyor.

Demek ki, bütün çabalarımıza rağmen, uzun ömür konusunda hâlâ Huxley'in Beşinci Höberg Kontu'nun Sazan balıkların barsak flosu denemelerini, Mençikof'un insan barsaklarındaki gazı yoketme çalışmalarını, nesc-i munzam denilen organ örtücü zarların yıpranmasını önleyici olduğu inancıyla B-12'ler üzerinde gayret sarfetmek zorundayız. Müminler için mesele yok. Onları, ilme bağlılıkları da olsa, inançları huzûra kavuşturacaktır.

Fakat, Ahmed Rıza Bey'in kitabı bize bilinen bir hakikati da tekrarlıyor: İnsan ömrünün uzaması ancak ölmez eserler vermesiyle mümkündür.

Misâl mi? İşte Ahmed Rıza Bey'in kendisi. Eseri yaşadıkça kendisi de yaşamaya devam edecektir.

Günün Akisleri

TEKİN ERER

Geç kalmış bir tercüme

TÜRKİYE'de siyasi partilerin geçmişini bilenler, veya araştıranlar Ahmet Rıza Bey adını mutlaka duymuşlardır.

Ahmet Rıza Bey, 1888'dan 1908 Meşrutiyet ilanına kadar Paris'te yaşamış ve Jön Türkler hareketinin liderliğini yapmıştır. Bir fikir mücahidi olarak Paris'te yayınladığı "Meşveret" Gazetesi'nin siyasi hayatımızda önemli yeri vardır.

İmparatorluk idaresini şuurlu olarak tenkit eden ve ülke meselelerini ele alan ilk ciddi gazete "Meşveret" tir.

1908'de Meşrutiyetin ilanı üzerine yurda dönen Ali Rıza Bey, İstanbul Milletvekili olarak parlamentoya girmiş ve Meclis Başkanlığı'na seçilmiştir. Daha sonra Ayan Azalığına (Senato'ya) getirilen Ahmet Rıza Bey, Ayan Meclisine de Başkan seçilmiş ve bu görevi yaparken, memleketin uğradığı felaketleri önleyebilmek ümidi ile "Vahdet-i Milliye" (Milli Birlik) adı altında bir cemiyet kurmuştur. Bu cemiyete Damat Ferit Paşa ve ona mensup olan şahıslardan, hiç kimse alınmamıştır. Bu cemiyet, dünya basınında Türkiye hakkında müsbet yayınlar yapılmasını sağlamıştır.

Bu sıralarda Mustafa Kemal Paşa Anadolu'ya yeni geçmiş bulunuyordu. Henüz Sivas Kongresi toplanmadan, Mustafa Kemal Paşa 22 Haziran 1919 tarihini taşıyan bir mektupla Ahmet Rıza Bey'in kendisine müzaheret etmesini sağlamaya çalışmıştır. Ahmet Rıza Bey, bu mektubu alınca, Paris'e dönmüş ve Lozan Muahedesi'nin imzasına kadar, geniş muhitinden yararlanarak, Ankara'daki Milli Hükümet lehinde temaslar yapmış, beyanları, konferansları, makaleleri ile çok faydalı olmuştur.

Lozan Antlaşmasından sonra, İstanbul'a dönen Ahmet Rıza Bey, Çengelköy'deki babasından kalan çiftliğine çekilmiş ve "İttihat ve Terakki'nin Tarihçesi" adlı eserini yazmaya koyulmuştur. Fakat, bu eseri tamamlamadan 26 Şubat 1930'da vefat etmiştir.

ÇOK özet olarak biyografisini vermeye çalıştığımız Ahmet Rıza Bey, Paris'te 1922 yılında Fransızca "La faillite morale de la politique occidentale en Orient" adlı eserini yayınlamıştır. Bu eserin "Picard" yayınevi tarafından piyasaya verildiği tarih 'Büyük Zafer' den iki ay öncesine tesadüf etmektedir.

Bu eserin ehemmiyetini takdir eden Arap ve İslam âlemi, birkaç defa Arapça'ya çevirmiş ve her biri birkaç baskı yapmıştır. En son olarak 1977'de Tunus'ta iki defa yayınlanmıştır. Ahmet Rıza Bey'in bu eserini Batı dünyası ve Arap dünyası yakından tanımaktadır. Hayret edilecek durum, bu kadar değerli bir eserin bugüne kadar Türkçe'ye çevrilmemiş olmasıdır.

Z. İYAD Ebuzziya, ilk defa olarak bu eseri Fransızca, aslından tercüme ederek, Türkçe'ye kazandırmış bulunuyor.

"BATI'NIN DOĞU POLİTİKASININ AHLAKEN İFLASI" adını taşıyan Ahmet Rıza Bey'in Eseri "ÜÇDAL" Neşriyatı tarafından piyasaya arz edilmiştir. Eserin baş tarafında, şimdiye kadar hiçbir yerde yayınlanmamış ve "Ahmet Rıza Beyefendi Hazretlerine" hitabını taşıyan Mustafa Kemal Paşa'nın mektubunun aslı, fotokopi olarak yer almış bulunuyor.

Ziyad Ebuzziya'nın selis üslubu ile Türkçe'ye kazandırılan bu eseri, bütün Türk ve İslâm âlemini çok yakından ilgilendiren pek çok özellikleri taşımaktadır.

Bu eserle, Ahmet Rıza Bey'in büyük şahsiyeti de meydana çıkmaktadır. Doğu-Batı sentezini fevkalade işleyen "Batı'nın Doğu Politikasının Ahlaklen İflası" kitabını bütün okuyucularına önemle tavsiye, Sayın Ebuzziya'yı da mükemmel tercümesinden dolayı, tebrik ederim.

Bu değerli eser "Üçdal Neşriyat Evi, Ankara Caddesi, No: 46, İstanbul" adresinden istenebilir.

13-2-983

SON HAVADIS

S
Ba
Tic
M

S
O
S
P
P
I
Y

S

sa
nd
Ku
nu
ka
Dö
me
lur
bir
yol

sir
çil
mi
rid
ohr
Fr
Pr
me
da
pa
de

be
ki
te

si
ce
da
Ta
su
20
uz
lit
su
re
ris
"D
le
19

Ahmet
Kabaklı

GÜN IŞIĞINDA

Bugünlerde siyaset, felsefe, iktisat, ahlâk, Doğu-Batı çatışması ve sentezi konularında, kafalarına bir şeyler koymak isteyen aydınlara iki doyurucu eser tavsiye edeceğim.

Biri Ahmed Rıza Bey tarafından, Paris'te, Fransızca yazılmış da ünlü gazeteci üstadımız ZİYAD EBUZZİYA'nın kalemiyle Türkçe'ye çevrilmiş olan "BATI'NIN DOĞU POLİTİKASININ AHLÂKEN İFLÂSİ" (Üç Dal, Neş. Ankara Cad. 46, Sirkeci/İst.) diğeri Dr. Ümid Meriç tarafından "CEVDET PAŞA'NIN CEMİYET VE DEVLET GÖRÜŞÜ" adlı çok güzel incelemesidir. (Ötüken y. Klodfarer C. 40-7, Divan-yolu/İst.)

Ahmed Rıza Bey'in kitabı, İstiklâl Savaşı günlerimizde, Fransız, İngiliz, Amerikan politikalarının bilhassa Türkler'e ve umumiyetle İslâm âlemi ile Asya ülkelerine reva gördükleri haksızlık, zulüm ve hileleri ortaya koymaktadır. Bu kötülüklerin, 12. asır Haçlı seferlerinden başlayarak, gittikçe daha bozulan ve ahlâk dışı şekillerde 1920'lere kadar geldiğini izah eden Ahmed Rıza:

"Tarihten sadece araştırmamı ilgilendiren sebepleri ve neticelerini aldım. Saydığım olaylar, kelimesi kelimesine Avrupalı yazarların eserlerinden aktarılmıştır" diyor.

Atatürk'ün "Ahmed Rıza Beyefendi"ye, "Üçüncü Ordu Müfettişi, Yaver-i Fahri-i Hazret-i Padişahi, Mirliva Musafa Kemal (22/6/1335)" imzasıyla bugüne kadar yayımlanmamış bir mektubunu da içine alan bu kitabın "giriş" bölümünden size sunacağım parçalar çok ilgi çekicidir. Adeta:

Bugün Avrupa'da yine Türkiye için tezgâhlanan zihniyet ve oyunları hatırlayacaksınız. Batı'da maalesef çok az şeyin değiştiğini görerek, eseri bugün yazılmış sanacaksınız.

Haçlı Seferleri devrinde Avrupa, barbarlığına rağmen, bugün Avrupa'yı idare edenlere kıyasla, çok daha ahlâk sahibi idi. Hilâl'e karşı Salib'in (Haç) zaferini sağlamak için döğüşüyor, düşmanlı-

BATI SİYASETİNDE AHLAKİ İFLAS

ğını ilân ediyor, hasmına karşı açıkça yürüyordu."

"Türkler vahşidir veya ikinci derece bir ırka mensuptur. Etnik kusurları yüzünden Avrupa'nın boyunduruğu altında yaşamalıdır." Batı diplomasisinin bizi alıştırmaya çalıştığı aşağılık görüş budur. Ama Türkler'e, 1. Fransuva tarafından yardıma çağrıldıkları zaman... böyle hitap edilmiyordu... Her milletin aşağılık veya üstünlük derecesi, ulaşılmış olduğu ahlâkî seviyenin derecesiyle orantılıdır. Congrève'in dediği gibi: "Avrupa'da Türkiye'ye saldırabilecek, elleri kana bulanmamış kaç millet bulunabilir?"

"Avrupa, biz Türkler'e, bu son harbdan beri değil, Haçlı Seferleri'nden beri amansız düşmandır. Balkan Harbi'nde: "Savaşın sonucu ne olursa olsun, devletlerin hudutları değişmeyecektir" demelerini unutarak bize ihanet etmeleri, hâlâ kanayan bir yara açmıştır."

Japonya'nın takip etmesi gereken siyaset hakkında fikri sorulan H. Spencer: "Avrupa ve Amerika'nın, sivil ve askerî etkilerinden olabildiğine kaçınmalarını, onları kendilerinden uzak tutmalarını ve kanca takacak tutamak vermemeye çalışmalarını" söylemişti. Japonlar'ın bu tavsiyeden çok yararlandıkları iddia edilir.

"Pierre Lafitte, bana sık sık şu sözleri tekrarladı: "Batı, Doğu'yu düzeltmeye kalkmadan önce kendi tereddidine çare bulmalıdır. Hıristiyanlar'ın insan neslini idare etmeye kalkmasından daha küstah bir iddia tasavvur edemiyorum."

"Batılılarca, Osmanlı Devleti'ne teklif edilen ıslâhat projelerine ve Avrupaî teşkilatlanma usullerine karşı, halkımız ecnebi düşmanı oluyordu. Bunda asla haksız değildi. Çünkü bu ıslâhat projeleri huzuru ve gelişmeyi sağlamak maskeleri altında, Türkiye aleyhinde malî veya iktisadî menfaatler elde etmek için sunuluyordu. Bu hileler, Britannica Ansiklopedisi'nden aldığım şu satırlarda bütün çıplaklığı ile görülüyor. ARMENİA maddesi:

"11 Mayıs 1885. Üç büyük devlet, sultana karmaşık bir ıslâhat projesi teklif ettiler. Bu proje, Ermenistan'ın idaresiyle ilgili hususları düzenleyeceği yerde, büsbütün karıştıracak şekilde tertiplenmişti. Zira Rusya, bu sistemden başkasının teklifine, kesinlikle engel oluyordu" diyor.

İnsan
en m
ran "A
risinde
ğer var
İslâm
ce insa
cak ter
miyet'i
olması

Kur
kür'e
çen "Y
"Yetel
deler c
zellikle
kanunl
sahiple
işaret
kâinat
emrinin
hepsin
lef tut
İslâm
Bu se
insan
maya
rulan

İsl
Konu
"..
medit
meyin
"..
der...
ecir al
"..
nuz olr
sevind
"Hz
dildi. H
du. Saf
ibadetir
den söz
cesini s

KÖSEBASİ

Ergun Göze

BİR KİTABIN IŞIĞINDA KÜLTÜR MESELEMİZ

İttihatçıların meşhur liderlerinden Ahmet Rıza Bey'in 1922 senesinde yazıp Fransa'da neşretmiş bulunduğu "La Faillite Morale de la Politique Occidentale en Orient" isimli eserini, Ziyad Ebüzziya Bey, ceddine yakışan bir vatanperverlik ve ilmi titizlikle tercüme ve "Batı'nın Doğu Politikasının Ahlâken İflası" ismiyle neşretmiş. Üçdal Neşriyatı'ndan çıkan eseri dikkatle ve ibretle inceledim. Bu Üçdal Neşriyatı da enteresan kitaplar neşrediyor. Neşriyatının çoğu da "üniversiter" denen cinsten.

Kitab, Türk devletine Batı'nın fikrî hücumlarına toptan bir cevap mahiyetini taşıyor. Bu eserin ismine ben, Malik Binnebi'nin hatıraları arasında rastladığımı sanıyorum. Genç Cezayirli'nin vicdanında bu eserin büyük bir tesiri olmuş, onun sonradan Fransız emperyalizmine karşı çıkmasına âmil teşkil etmiştir.

1922 senesinde Türkiye, o kötü şartlar içinde bile bir meclis başkanının Fransızca yazdığı eser ile, düşman fikriyata cevap verebilmiştir. Ve sonra sanki her şey bitmiş gibi bu eser bile unutulmuş veya unutturulmuştur. Amma bugün, Türkiye 1922'dekinden pek farklı olmayan bir fikir ve propaganda saldırısına uğramıştır. **Ve cevabımız da yoktur.** Bahsettiğim kitabı, çok zahmetli bir çalışma mahsulü olduğu belli olan dipnotları ilâvesiyle zenginleştiren Ziyad Ebüzziya Bey'e teşekkür ettikten sonra gelelim şu yukardaki hükme "**Ve cevabımız da yoktur**"... Çünkü Türkiye devleti senelerdenberi kültürle, kültür hareketle-

riyle, fikir adamlarıyla irtibatını kesmiştir. Turizm kültürü gölgelemiş, reklam düşüncüyü uyuşturmuş, hareket fikri soldurmuştur.

Halbuki her şeyin temelinde kültür faaliyetleri yatmakta ve her hareketin akibetini kültür hareketleri tayin etmektedir. Basit bir misal verelim. Fransa'da... Bu kadar şikayet ettiğimiz Fransa'da resmî politikamız niçin "pan" yapmaktadır. Çünkü, çeyrek asırdır hiçbir ciddî ve esaslı kültür faaliyeti gösterilmemiş, kültür faaliyetleri çerçevesinde Türkün ne olduğu anlatılamamıştır. Buna mukâbil Paris'teki bir avuç Türk komünisti, "yüzeysel" ve "tahrike" dayalı kültür faaliyetleriyle, Türk devletinin bıraktığı boşluğu doldurmuş ve Türk kültürünü ve milletin iradesini temsil ediyormuş tesirini uyandırmıştır.

Yani bugün Fransa'da Türk şiiri deyince akla Nâzım Hikmet gelmektedir. Dünya Barış Konseyi'nin bu kızıl elemanını çünkü, Fransız Komünist Partisi lânce etmiş ve bizim yoldaşlara ettirmiştir. Rejisör deyince "Ben Kürt rejisörüyüm" diyen Yılmaz Güney gelmektedir... Paris'teki Türk milleti ve devleti düşmanlığının en büyük ajanı da Türkolog geçinen -aslında oryantalistti Jean Deny'nin tavsiyesiyle Türkçe öğrendi- Louis Basin'dir. Ve devletimiz bunu bilmediği için kendisine en büyük itibar gösterilir. İnanmış bir komünisttir. Onun yaptıkları kendi açısından normaldir, amma bizim gafletimiz normal değildir.

Paris'teki Kürtçülük hareketlerinin de sempatzanı Türkolog Louis Basin'dir. Amma kabahat bizimdir. Siz Fransız okuyucusuna Nâzım Hikmet'in yerine **Yahya Kemal'i, Namık Kemal'i, Ahmet Hamdi Tanpınar'ı, Ahmed Kudsi Tecer'i, Ahmet Muhip Dranas'ı Necip Fazıl Kısakürek'i, Orhan Seyfi Orhon'u, Emin Bülend Serdaroğlu'nu Veysel'i, Yunus'u** ve daha nicelerini tanıtmıyorsanız, buna mukâbil, sırf ideolojik sebeplerle Fransız komünistleri ve onların maşalığına talip buradan kaçmış yoldaşlar Türk kültürü namına konuşup, yazıp çalışıyorlarsa, başka ne beklenebilir?

Buna mukâbil, sol rejim anlayışını, Türk kültürünü devlet eliyle temsile memur ediyorsunuz. Sol şiir, sol sinema, sol tiyatro hep bu... Bununla hariçte kendinizi temsil ettirmişiniz, netice başka olur mu?

Gerçi buna verilecek çok acı bir cevap var. **Sanki Türkiye içinde de öyle değil mi?** Füzûzan yaşıyor. Onun yaşaması için Halide Edip öldürüldü. Reşat Nuri, Refik Halid, Peyami Safa ve diğerleri sırf Dursun Akçam gibi sol zıyırlar sahneyi işgal etsin diye öldürüldü.

İçte de dışta da bir kuitur seferberliği yapmadan zihinlerin durulması mümkün değildir. Ve bunu, yukarda bahsettiğim kitap misalinde olduğu gibi, hususî plânda vatanseverlik tezahürleriyle değil, devlet eliyle planlı, programlı geniş çaplı yapmak gerekir.

“Divanlar arasında”

Divan edebiyatı adı verilen ve 14'ncü asırdan Yahya Kemal'e kadar devam eden yüzbinlerce gazel, kaside, rubai ve bu edebiyata has örneklerden oluşan büyük şiir hazinesi, ne yazık ki son birkaç nesle ulaşamamıştır. Bunda, bazı iddiaların aksine, bu edebiyatın kullandığı dilden çok okullarımızda ve edebiyat çevrelerimiz de bu hazineyi yeni nesillere tanıtmak ve sevdirmek noktasındaki isteksizlik ve anlayışsızlık yatmaktadır.

Divan şiirimizi araştıran Batılı şahıslar ve enstitüler, son yayınlarıyla bu hazinenin sadece Türk Edebiyatının değil, dünya şiirinin de zirvelerinden biri olduğunu isbata çalışmaktadır. Yapılan çok ciddi çalışmalar, Batı'nın yaygın dilleriyle kitaplar ve makaleler halinde dünya sanat çevrelerinin gözleri önüne serilmekte, Divan şiirimiz adetâ yeniden keşfedilmektedir.

Sadece liselerimizdeki edebiyat eğitiminin değil, üniversitelerimizin de bu şiirin Türk çocuklarına intikal etmemesinde büyük rolü vardır. Üniversitelerimizin Türk Dili ve Edebiyatı ile ilgili fakültelerinde mesele hep akademik noktadan alınmış, divan şiirinin büyük estetik değeri, zengin hayalleri, zekânın ve zevk inceliğinin üstün örnekleri olan beyitler, gazeller, mısralar birer sanat eseri olarak insanımızın huzuruna çıkarılmamıştır.

Batının en modern şiir akımlarına kadar, son ikiyüz yıllık bütün macerası, konuları, sembolleri ve bunları işleyiş, birkaç yüz yıl önce divan şiirimizin büyük ustaları tarafından, adeta el sürülmez güzellikte ortaya çıkarılmış, kurulmuş ve geliştirilmiştir. İlerde, Necati, Baki, Fuzuli, Hayâlî, Nef'i, Şeyh Galip... gibi isimlerin dünya şiirinin yüzü aklı olduğu Batılı Sanat tarihçilerince belgelenir, dünya sanat çevrelerine kabul ettirilirse Türk edebiyatı ile uğraşanların çok değerli yılları boş geçirmeleri Türk gençlerine, üzerine oturdukları büyük şiir mazisinin eskimiş ve anlaşılmasız kelimeler yığını gösterilmesine karşı sessiz kalışları, fikir ve sanat hayatımızın en büyük ayıbı olacaktır.

KIRK

yapılacak şudur: Üniversitelerde divan edebiyatı tedris ettirenler, liselerde gençlere edebiyat öğretmenler, işin ders yanını ve akademik mecburiyetini ikinci plana atıp önce bu şiirin yüceliğini gençlere aktarmaya çalışmalılar. En kolay ve çabuk anlaşılır örnekleriyle bu şiirin derinliği ve zenginliği Türk çocuklarına, münevverlerine kitaplarla, makalelerle, konferanslarla bıkmadan anlatılmalıdır.

Üniversitelerimizde bunun önemini kavramış isimler var. Selçuk Üniversitesi Fen- Edebiyat Fakültesi öğretim üyelerinden Dr. Mehmet Çavuşoğlu, bir dizi olmasını temenni et-

tiğimiz çalışmalarından ilkinin birkaç ay önce yayınladı. "Divanlar Arasında" adını taşıyan bu kitapta divan şiirimizin meseleleri, değerleri temiz ve rahat bir dille ve şairlerimizin hayatlarından parçalar ve şiirlerinden örneklerle anlatılıyor. Divan şiirine bir hayat vakfetmiş merhum Ali Nihat Tarlan'ın kürsüsünde yetişen Çavuşoğlu hocasına bir hayrülhalef olduğunu bu kitabıyla da isbat ediyor. Sayıları 10'a yaklaşan kitapları ve çeşitli ilmi makalelerinin yanında divan şiirini halka ve okur-yazara tanıtır sevdirmek yolundaki bu gayreti dolayısıyla Dr. Mehmet Çavuşoğlu'nu yürekten kutluyoruz.

Ençok satan kitaplar

FİKİR ESERLERİ:

- 1-) Necip Fazıl'ın fikri eserlerinin hepsi
- 2-) Erol Güngör'ün bütün kitapları
- 3-) Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları- Fuat Köprülü
- 4-) Mukaddeme I- II - İbni Haldun
- 5-) Filistin Sorunu ve II. Abdülhamid- M. Kemâl ÖKE
- 6-) Osmanlı Tarih Yazarları ve Eserleri - F. Babinger
- 7-) Tanklar Gerçeği Biliyor - Ahmet Güner
- 8-) Batının Doğu Politikasının Ahlâken İflası- Ahmet Rıza
- 9-) Peyami Safa'nın fikri eserlerinin hepsi
- 10-) Bir Siyasal Düşünür Olarak Abdullah Cevdet ve Dönemi- Dr. Şükrü Hanioğlu

EDEBİ ESERLER:

- 1-) Necip Fazıl'ın edebi eserlerinin hepsi
- 2-) Necati Sepetçioğlu'nun eserleri
- 3-) Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri
- 4-) Canbaz - Emine Işınsoy
- 5-) Küçük Ağa - Tarık Buğra
- 6-) Bozkurtların Destanı - N. Yıldırım Gençosmanoğlu
- 7-) O kafa - Rauf Tamer
- 8-) Makina - Sevinç Çokum
- 9-) Ayaşlı ve Kiracıları - M. Ş. Esendal
- 10-) Maznun - Hekimoğlu İsmail

Sayın İhsak, her gazeteci gibi, aldığı cevaplara devam etmekten geri durmuştur. Esasen uygun olanı da budur. Belki, söyleyeceklerini, bir makalesinde belirtecektir.

Biz, şu kadarına işaretle yetinelim:

Prof. Aldıkaçtı, «büyle bir keyfiyet» «düşününüz» demektedir. İzzinleriyle bu fiili değıştirelim ve «hatırlayınız» diyelim.

Evet, hatırlayınız ki, halen Meclis Başkanımız bulunan Sayın Prof. Doktor Sayın İrmak, bir yakın zamanda ikame Başbakanlıklardan birine getirilmiştir. İş, Anayasa gereğince güven oyuna geldiği zaman, sayın atanmış Başbakan, sadece 17 oy alabilmişti. Buna rağmen, görevden ayrılmamış. Başbakanlık sürdürülmüştür. Kendilerine özel bir sevgimiz de bulursa, bu bir gerçektir ve siyasi kitaplarımızdan birinde tipik vak'a olarak yer almıştır.

Kanaatimizce, bunu bertaraf etmek, Cumhurbaşkanına azil yetkisi vermekten önce, Anayasa o yolda «güvensizlik oyu alan Başbakan aday» o görevi üstlenemez, görev düşer demek yeterlidir ve bu gibi hükümler, genel olarak anayasalara konulan hükümlerdir. Cumhurbaşkanları, gereksiz işlerle meşgul edilmemelidir.

Füruzan TEKİL

Dünya Kültür Konferansı'nın dünkü oturumunda, ABD'nin kültür politikasını eleştiren ve ABD. İletişim araçlarının ulusal kültürleri tehdit ettiğini söyleyen Fransa Kültür Bakanı Jack Lang'ı yanıtlayan ABD temsilcisi Allen Weinstein, Lang'ın «A-kılsız-beylik düşünceleri dile getirdiğini belirtmişti».

Lang'ın ABD'yi kültür emperyalizmi yapmakla suçlamasına karşın ABD'nin emperyalist olmadığını, çünkü başka ülkelerin topraklarını işgal etmediği gibi hiçbir ülkeyi de tehdit etmediğini vurgulayan Weinstein, ABD kültürünü güçmenlerin yattığını hatırlatmıştır.

Kültür bakanının iddiasının tersine ABD'nin Dünya ekonomisini kontrol etmediğini, asıl Fransa'nın kültür ihracı yapıp çokuluslu şirketlere kucak açtığını öne süren ABD temsilcisi, Fransa (Devamı 5. Sayfada)

Devlet Sanatçısı Koyunoğlu'nun cenazesi bugün toprağa verilecek

İSTANBUL (AA) — Atatürk'ün doğumunun 100. yılını da Devlet Başkanlığı tarafından Devlet Sanat Armağani ile ödüllendirilen Devlet Sanatçısı Mimar Arif Hikmet Koyunoğlu bugün İstanbul'da toprağa verilecektir.

1888 yılında İstanbul'da doğan Arif Hikmet Koyunoğlu'nun Sanayi Nefise Mektebi'nin mimari bölümünü bitirdiği, Birinci Dünya Savaşı sırasında Kafkasya cephesinde çalıştığı, Erzurum'da İttihat ve Terakki binasını - Ankara'da Resim ve Heykel Müzesinin bulunduğu bina - Etnoğrafya Müzesi ve Gümrük Tekele Bakanlığının binalarını yaptığı bildirilmiştir.

Pekçok eski eserin restorasyonunun yanında İstanbul Bursa ve Ankara'da resmi ve özel binalar yapan Arif Hikmet Koyunoğlu iki çocuk babası idi.

isyanlar saldırdıkları köylerde 23 kişiyi öldürmüşlerdir. Hükümet kuvvetlerinin duruma müdahalesi sonucu çıkan çatışmalarda ise 18 gerillaın hayatını kaybettiği bildirilmektedir.

Yetkililer gerillaların, Baja-Verapaz hayatında Xococ, Buena Vista ve Patixlan köylerinde katliama giriştiklerini söylemişlerdir. Gerillalar ayrıca Huehuetenango eyaletinde de iki köprüyü dinamitle havaya uçurmuşlardır.

SIKIYÖNETİM BİR AY UZATILDI

Öte yandan Guatemala Devlet Başkanı General Efraim Rios Montt, bütün ülkede 1 Temmuz'dan bu yana uygulanmakta olan sıkıyönetimi bir ay uzattığını açıklamıştır.

General Montt, 1 Temmuz'da sıkıyönetim ilan ederken, ülkenin kuzey-batısında faaliyet gösteren gerillaların kökünü kazımak amacıyla «Nihai savaş» ilan edildiğini de duyurmuştu.

1982 yılında GSMH'nin yüzde 4,4 dolayında gerçekleşmesi öngörülüyor

ANKARA (AA) — 1982 yılı programı, Resmî Gazete'de dünkü sayısında yayımlanmıştır.

Programın temel amaçlar bölümünde, 1982 yılı için gayri safi milli hasılda, yüzde 4,4 dolayında bir artış sağlanması öngörülmüştür. Bu arada, ihracatın yüzde 30, işçilerlerinin de yüzde 12 artırılması programlanmıştır.

Tarım, enerji, madencilik, ulaştırma, haberleşme ve basımsosyal altyapı sektörleri yatırımlarına ağırlık verileceği kaydedilen 1982 programında enflasyonun yüzde 100'ü aşan bir seviyeden yüzde 40'a düşürüldüğünü hatırlatarak, bu yıl enflasyonun yüzde 25'e indirilmesinin hedef alındığı kaydedilmiştir.

Programın bu bölümünde 1982'den sonraki yıllarda enflasyon hızındaki düşüşleri sürekli, fakat muhtemelen, gitkükçe azalan oranlarda görüleceği belirtilerek, «1982 yılı ekonomik orta vadede sınırlı konvertibiliteye hazırlanacak asgari şartların oluşturulacağı bir yıl olacaktır» denilmiştir.

İŞSİZLİĞİ HAFİFLETMEK

İşsizlik sorununu hafifletmek yönünde, uygulanan di-

ğer politikalara ek olarak, organize sanayi ve küçük sanayi sitelerinin geliştirilmesine, tarımsal sulamanın ve

ürün çeşidinin artırılmasına hayvancılığın, tarım ve Orman ürünleri irleyen sanayilerin, turizmin, konut inşaa-

GÜNÜN YORUMU

Ve-Be

Devlet'e kitap bağışlamak

Sabı günü Sahafiler Çarşısında biraz doluşup kitaplara baktıktan ve günün ekonomik şartlarının elverdiğin ce ancak birkaç kitap aldıktan sonra, eski «Küllük» günlerini anmak üzere Caminin dış kapısı dibindeki kahve ve biraz oturmak istedik. Fakat, Bayezid Kütüphanesine yaklaşıncaya görünüşü bizi şaşırta kahveyi de, çayı da unuttuğumuz bir hâdisiyle karşılaştık.

Görüntü şuydu:

Tasvirîfîkâr gazetesi sahibi Ziyad Ebüzziya kolileyle yüklü bir kamyonetin önünde durmuş, karşıdaki bayan ve erkek memurlara öfke içinde çıkıyordu. Çayan ve bay memurlar bunca kitabı ve dergiyi kütüphane nereye koyacaklarını bilemediklerini söylüyorlardı. Kitap ve dergilerin içlerinde bulunduğu kolileri kamyonetten indirecek adamları bile bulunmadığından yakınıyorlar, kolilere, kendilerini rahatlarından eden düşmanlar göziyle bakıyorlardı. Müdürü izine çıkmıştı. Ama o kadar bayan ve bay memur içinden kendilerine

(Devamı 5. sayfada)

ülkenin başlatıldığına karar verecek bir uluslararası komisyon kurulması gerektiğini söylemiştir.

Hüseyin, Eylül ayında gerçekleştirilecek ateşkesin, bağlanırsızlar doruğunun barış içinde geçmesini sağlayacağını belirtmiştir. Son İran saldırısının geri püskürtülmesini kaydeden Hüseyin, İran'ın barış içinde öne sürdüğü istifa koşulunun ciddi temellerden yoksun olduğunu söylemiştir.

İRAN, SAVAŞIN DEVAMINI İSTİYOR

Diğer taraftan İran, Irak ile 22 aydır sürdüğü savaşta barışçı bir çözüm bulunması için Cezayir hükümetine başvuruda bulunmadığını açıklamış ve savaşta devam edeceğini vurgulamıştır.

İran Meclisinin Başkanı Hocatülsislam Haşimi Rafsanjani, ülkenin hiçbir uzlaşma önerisini kabul etmeyeceğini bildirmiş, Bağdat'ın savaşı sona erdirmeye koşullarına uyması için, İran'ın askeri baskılarını artırabileceğini kaydetmiştir.

sorumundan başka bankalar sorunu da olduğunu ileri sürerek sözlerini söyle tamamlamıştır.

«Ülkemizde bankaların faiz oranlarında bazı dengesizlikler olduğunu görmekteyiz. Mevduat faizinin yüzde 37,5 kredi faizinin yüzde 70 olduğu Türkiye'yi serbest ekonomi uygulanan diğer ülkelerle kıyasladığımız zaman büyük farklılıklar görülmektedir. Ekonomiye bankalar yoluyla aktarılması istenen para istenilen biçimde değerlendir-

bağı kalmaması durumunda, 3 bin kadar Filistinli gerillayı kabul edebileceğini bildirmiştir.

Ortadoğu ülkelerini ziyaret eden Amerikan Kongre Hehketleri Paul McCloskey, Mübarek ile yaptıkları görüşmede kendilerine bu açıklamaların yapıldığını söylemiştir. Amerikan heyetinden Nick Rahall da, Mübarek'in kendilerine, «ABD'nin Ortadoğu siyasetini yeniden değerlendirilmesi gerektiğini söylediğini bildirmiştir.

Batı'nın Belgeleri ve Özkaynakları

BATININ DOĞUYA KARŞI AHLÂKTAN YOKSUN SİYASETİ

Asırlar boyunca İslâm Medeniyetinin Dünyayı Aydınlatmak, Yetiştirmek İçin Harcadığı Gayretlerin Kilise Taassubuyuna Nasıl Boğdurulduğunu Anlatan Büyük Eser.

Yazan: Ahmed Rıza Bey

(İttihat ve Terakki Partisi Kurucusu İkinci Meclis-i Mebusân ve Ayân Meclisi Reisi)

Üçdal Neşriyat Tarafından Kitap Halinde Yayınlanacak bu dev eserden

YAKINDA GAZETEMİZDE

BUGÜN İÇ SAYFALARIMIZDA

- * Bankacılık ve Bankerlik Üzerine Düşünceler Tuncay Artun (Sayfa 2'de)
- * Ezer Cezaları ve Zaman Aşımı (Sayfa 2'de)
- * İsrail 3. Reich'i Temize Çıkardı — Veedi BÜRÜN (Sayfa 3'te)
- * TÜBİTAK'ın Ödüllerini Bu Yıl 16 Bilim Adanı Kazandı (Sayfa 4'te)
- * TARIŞ Bu Yıl 105 Milyon Dolarlık İhracat Yapacak (Ekonomi Sayfasında)